

Ульянченко К., к.е.н., доц. Федотова Т.А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Дніпро, Україна

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ СТРАТЕГІЧНОГО МИСЛЕННЯ МЕНЕДЖЕРА

За багато років поняття і сутність менеджменту змінювалися як для підприємств, так і для суспільства загалом. Змістом менеджменту є усвідомлення мети розвитку підприємства та способів досягнення цієї мети, необхідність врахувати стан зовнішнього і внутрішнього середовища, формування стратегій і рішень, які з них випливають, а також практична діяльність з метою реалізації стратегії[1]. На всі ці процеси безперервно впливає розвиток новітніх технологій, тому своєчасна адаптація до цих змін стає ґрунтовною для забезпечення конкурентоспроможності та рентабельності підприємства.

В успішних організаціях менеджери обирають своїм орієнтиром стратегічне мислення, що передбачає аналіз потреб споживачів, нових можливостей і загроз, конкурентних позицій на ринку. Стратегічне мислення також супроводжує принцип, що кожен працівник організації відчуває на собі відповідальність за довгострокове існування та розвиток фірми, участь в забезпеченні її фінансового успіху.

Основним завданням стратегічного мислення є його направлення на встановлення мети підприємства і вибору стратегії. Для цього необхідно застосовувати системний підхід, тобто формувати колектив фірми з таких фахівців, які здатні адаптувати мету і стратегію фірми під зміни, пристосовуватися до постійних змін у зовнішньому середовищі, і через це налагоджувати діяльність всередині підприємства [1].

Створення стратегії розвитку підприємства передбачає використання різноманітних математичних і декларативних моделей для досягнення конкретних цілей. Процес вибору оптимальної із них потребує проведення комп'ютерного експерименту, аналізу його результатів та внесення поправок. Без використання сучасних технологій цей процес стає неможливим.

Якщо взяти до уваги із якою швидкістю змінюються інформаційні технології і з'являються нові, то можна зазначити, що сучасному менеджеру слід постійно вивчати нові технології, розуміти їх значущість і сфери, де їх застосовують, розподіляти дані сфери всередині фірми і проводити розробку планів впровадження таких технологій на підприємстві. Тому менеджери, які зможуть впровадити ці роботи до того, як технологія стане доступною всім іншим, неминуче дозволять фірмі вирватися вперед в конкурентній боротьбі. Тому модернізація перш за все пов'язана з управлінською діяльністю.

Фундаментом для вдалого управління фірмою і впровадження нових технологій є своєчасне отримання інформації. Від цього формується інформаційна система менеджменту, тобто об'єднані різні інформаційні системи, які забезпечують ухвалення менеджерами вірних рішень щодо керованих ними об'єктів. За допомогою інформаційної системи менеджменту керівник може проектувати альтернативні варіанти рішень.

Процес ухвалення рішень для менеджерів включає в себе три стадії: інформаційну, проектну та стадію вибору. На інформаційній стадії менеджер досліджує середовище, визначає події і умови, за яких ухвалюється рішення. На проектній стадії - розробляє і оцінює альтернативні варіанти діяльності. На стадії вибору менеджером обґрунтовується і відбирається певне альтернативне рішення, організовуючи моніторинг її реалізації. Деякі стадії процесу можуть повторюватися, якщо менеджера не влаштовує зібрана інформація або результат її обробки.

Одним із варіантів для менеджерів є ухвалення рішення в груповому режимі. Для цього менеджеру необхідно обрати стиль – авторитарний, консультативний або стиль повної участі. В цьому йому може допомогти електронна підтримка, яка проявляється у групових

електронних нарадах, інформаційній системі ухвалення групових рішень. При застосуванні інформаційних технологій таке рішення буде ефективнішим.

Інформаційні вимоги менеджменту залежать також від рівня менеджменту. Він може бути стратегічним, тактичним, оперативним, що напряму залежить від традиційно-прийнятого розподілу керівництва на вище, середнє і контролююче. Стратегічне планування виконується на найвищому рівні і включає в себе генеральну стратегію, довгострокові цілі, а також моніторинг дотримання поставлених цілей і задач. Тактичне планування здійснюється на середньому рівні управління і полягає в розробці короткострокових і середньострокових цілей і задач, контролі за їх виконанням, а також контролі за ресурсним забезпеченням виконання цих задач. Оперативне планування виявляється у розробці короткострокових програм і конкретному виконанні їх робочими групами [2].

Коло інформаційних методів і засобів є різним на кожному рівні. Чим вищий рівень управління, тим більш неструктурованим є прийняття рішень. Тобто зі своєї сторони менеджер повинен бути, по-перше, оглядачем інформації про стан організації, по-друге, розповсюджувачем інформації усередині організації, по-третє, оратором і інформатором для зовнішнього середовища.

Окрім планування стратегії та прийняття рішень, інформаційне забезпечення грає вирішальну роль для менеджера і в деяких інших процесах управління. Серед них розвиток інформаційної системи підприємства і її обслуговування, налагодження організаційної структури інформатизації, ефективне використання інформаційних систем, дотримання інноваційної політики та здійснення інноваційних програм, управління персоналом, управління інвестиціями, формування і забезпечення комплексної захищеності інформаційних ресурсів [3].

Отже, управлінська діяльність та процес планування дуже тісно пов'язані між собою, і вони разом скеровують виробничу діяльність фірми. Ефективність виробництва вимагає від менеджера своєчасно отриманої інформації про зміни в навколишньому середовищі, створення і впровадження нових технологій у сфері діяльності підприємства, а також про потребу в ресурсах і аналіз діяльності, що безпосередньо обробляється в інформаційних системах підприємства. Такі системи характеризуються взаємодією за працівниками різних рівнів і своєчасним донесенням інформації до всіх без виключення працівників організації. Застосування сучасних інформаційних систем на підприємствах допомагає менеджеру спрямовувати і налаштовувати діяльність підприємства, дотримуючись встановленої стратегії, цілей, завдань.

Список використаних джерел

1. Заяц В.М. Роль інформаційних технологій у формуванні стратегічного мислення менеджера/Заяц В.М.//Актуальні проблеми економіки. – 2009. -№ 6 (96). – С.280-288.
2. Коваль Т.І. Особливості вибору змісту професійної підготовки з інформаційних технологій майбутніх менеджерів-економістів // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2005. – Вип. 1. – С. 140–147.
3. Клімушин П. С. Інформаційні системи та технології в економіці : [навч.посіб.] / Клімушин П. С., Орлов О.В., Серенок А. О. – Х. : Вид-во ХАРІНАДУ «Магістр», 2011. – 448 с.